

Jaarverslag 2025

Stichting Voedselbos Rhenen,

p/a Cuneralaan 25, 3911 AA Rhenen

KvK 89407989

Regiobank NL69RBRB8841482249

www.voedselbosrhenen.nl

info@voedselbosrhenen.nl

De opzet.....	1
De kerngroep.....	1
Ontwerp.....	2
Aanplant en de bodem.....	2
Activiteiten.....	3
Vrijwilligers en meedoen.....	3
Kennis en vaardigheden.....	3
Financieel overzicht 2025.....	4

De opzet

De stichting beheert het Voedselbos Rhenen – Elst op het zuidelijkste deel van Familielandgoed Prattenburg, in Elst (Utrecht). Het voedselbos is een waardevol middel tot een waardevol doel. Het middel: een bos van ong. 1 hectare dat voedsel opbrengt met behoud van natuurwaarden (geen toevoegingen en toch een robuust geheel). Het doel: inwoners van de gemeente Rhenen laten

weten en ervaren hoe bevorderlijk een voedselbos is voor mens, dier en natuur. We delen kennis én voedsel én beleving. Het voedselbos is toegankelijk voor iedereen die meedoet aan onze activiteiten/programma's. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Het jaar 2025 is ons derde jaar van bestaan. In 2022 heeft een comité van voorbereiding plannen gemaakt, in 2023 en 2024 is begonnen met ontwerpen en aanplanten. Maandelijks is er een vier- of vijftal meedoenmomenten voor vrijwilligers. Ook zijn er rondleidingen geweest voor bewoners van de gemeente en andere geïnteresseerden in het voedselbosconcept; in de toekomst breiden we het programma uit zodat meer mensen samen het voedselbos beleven op allerlei manieren.

Dat is allemaal mogelijk gemaakt door actieve vrijwilligers, donaties en subsidies (in 2025 o.a. Stichting Voormalig Gast- en Weeshuis, Groene Bondgenoten, KIEM-Fonds). Ook dankzij een netwerk van ondersteuners en experts (o.a. Voedsel uit het Bos, Netwerk voedselbosbouw, Jos Willemsen, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, Werkgroep Milieu- en Natuurbeheer Rhenen).

De kerngroep

In de praktijk neemt de kerngroep van vijf vrijwilligers alle beslissingen. De kerngroep bestaat uit het stichtingsbestuur en twee vrijwilligers: Anja van Stralen (voorzitter), Wilfred Roelink (secretaris), Anneke van den Berg (penningmeester), Gerard Vernooij, Marlies Leenaars. Advies en ondersteuning: Carin de Hoog, Maartje Postmus.

Ontwerp

De kerngroep, aangevuld met een extra vrijwilliger, is begonnen met bestaande kennis en kennis uit ontwerpcurricula (Puur Permacultuur, CircleEcology, Voedselbos) en voedselbosexcursies te delen. Daaruit is inmiddels een volledig ontwerp ontstaan.

Kenmerkend zijn o.a.: diversiteit aan planten (geen volumes, spreiding), verrassende paden (geen zichtassen) met daartussen zelfstandige vakken (samenwerkende planten), openheid (ontmoetingsplekken) en intimiteit (rustige plekken voor mens en natuur). De boskeet dient als schuilplek voor slecht weer.

Aanplant en de bodem

In 2023 (voorjaar en najaar) was een deel van het bos aangeplant. Langs drie randen een windhaag (o.a. berk, meidoorn, lijsterbes, sleedoorn, hazelaar, kornoelje, veldesdoorn, vlier, hondsroos). In 2024 is de aanplant uitgebreid, in voor- en najaar. In 2025 is minder aangeplant, wel is de aanplant voorbereid voor februari/maart 2026. De aantallen productiebomen en soorten (resp. 749 en 268) zijn dus in 2025 nauwelijks toegenomen. Ook het ruime aantal inheemse pioniersoorten is nagenoeg gelijk gebleven (berk, meidoorn, lijsterbes, sleedoorn, hazelaar, kornoelje, veldesdoorn, vlier, hondsroos – met name in de windkeringen).

Wat is aangeplant en wat is voorbereid? In 2025 zijn in 7 sectoren 10 bedden met frambozenstruiken aangeplant en is een ontwerp gemaakt voor verdichting van de windkerende singels en voor een nieuwe houtsingel van 90 meter die de overgang naar het bos van Prattenburg gaat markeren. Het Fonds Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is bereid gevonden om dit te subsidiëren vanuit het Deltaplan diversiteitsherstel voor agrarische percelen.

Dankzij een particuliere donatie konden we in november totaal 12 stuks kastanjabomen, kaki's en amandelbomen en abrikoos bestellen. De aanplant daarvan zal in januari 2026 zijn.

Sommige planten hebben dus hun tweede groeiseizoen gehad, andere hun eerste. In de kwekerij zijn in het voorjaar van 2024 in totaal 115 vruchtbomen geënt; in 2025 zijn 100 ervan zo voorspoedig gegroeid dat ze in 2026 snel de grond in moeten. Dit resultaat nodigt uit om van enten een twejaarlijkse gewoonte te maken.

Dankzij een donatie van de Rotaryclub Rhenen-Veenendaal konden we een grote berg houtsnippers aanschaffen en de gemeente Rhenen leverde een berg snoeiafval aan. Die bergen zijn verzet door vrijwilligers, zodat veel planten en de bodem profiteren van deze voedingsbron.

Activiteiten

* Er zijn 10 groepen rondgeleid, met 4 rondleiders en 87 deelnemers. Dat waren voedselbosvrijwilligers, donateurs, en andere geïnteresseerden (zoals vrijwilligers van Humanitas). De groepsgrootte per rondleider was maximaal 10.

* Op 23 augustus is een rondleiding verzorgd voor geïnteresseerden die afkwamen op de Open Voedselbossendag, een initiatief van de Natuur- en Milieufederatie Utrecht.

* Een tiental vrijwilligers heeft in september een cursus bodemverbetering gevolgd. Die werd in ons eigen voedselbos gegeven door syntropisch deskundige Jos Willemsen.

* In mei heeft een tiental vrijwilligers in ons eigen voedselbos een rondleiding gekregen over de geneeskrachtige werking van diverse planten (die doorgaans ‘onkruid’ genoemd worden). Rondleidster was Wendy Grobben, ecologisch ontwerpster.

* Op 21 juni hebben we samen met de Werkgroep Milieu en natuurbeheer Rhenen in een kraam bezoekers van het dorpsfeest in Elst geïnformeerd over het voedselbos.

* Met IVN en met andere voedselbossen uit het Voedselbossen Netwerk Utrecht hebben we kennis en ideeën uitgewisseld voor de ontwikkeling van aantrekkelijke activiteiten in de toekomst (naast rondleidingen ook workshops, speurtochten e.d.)

Vrijwilligers en meedoen

Op donderdagen, vrijdagen en zaterdagen wordt een dagdeel in het voedselbos gewerkt. In 2025 zijn er 49 van zulke ‘meedoenmomenten’ geweest. Gemiddeld waren er per meedoenmoment 6 vrijwilligers aanwezig. Dat komt neer op 735 ‘mensuren’. Wie dacht ook alweer dat in een voedselbos alles vanzelf gaat... Er zijn inmiddels 190 vrijwilligers en sympathisanten/sympathiserende instellingen betrokken bij het voedselbos.

Kennis en vaardigheden

In de voedselboswereld wordt in kringen en cursussen kennis gedeeld zodat vrijwilligers ontwerp, aanleg en onderhoud in eigen beheer kunnen uitvoeren. In 2025 hebben vrijwilligers kennis en vaardigheden verzameld op deze gebieden: bodemverbetering, syntropic farming, digitaal inventariseren en beheren, regelgeving (kennissessie Netwerk Voedselbosbouw), de geneeskrachtige werking van diverse planten.

Financieel overzicht 2025

Resultaat 2025				
Baten			Lasten	
Donaties	€	2526	Welzijnsprogramma	€ 928
Subsidies	€	3881	Bosonderhoud	€ 1854
Leningen	€	0	Transport en materiaal	€ 1317
Verkoop	€	0	Kostenvergoeding	€ 0
			Vaste lasten: KvK, website, bank, verz.	€ 391
			Rentelasten	€ 0
			Aflossingen	€ 0
			Algemeen	€ 0
Totaal baten	€	6407	Totaal lasten	€ 4489

Toelichting op de baten en lasten

- Donaties: het merendeel bestaat uit giften voor de aanschaf van plantgoed
- Subsidies: 2.049 (St.. Voormalig Gast- en Weeshuis) voor aanschaf sanitair in 2026 en 1.000 voor de inrichting van twee insectenbiotopen (Groene Bondgenoten). Voor de aanschaf van gereedschap heeft Groene Bondgenoten 832.- gesubsidieerd.
- Welzijnsprogramma: dit bedrag is grotendeels besteed aan scholing van vrijwilligers
- Bosonderhoud: hieronder vallen voornamelijk de aanschaf van plantgoed en de kosten van water geven
- Transport en materiaal: hieronder valt de aanschaf van maai- en snoeigereedschap en waterslang

Balans Stichting Voedselbos Rhenen				
Activa			Passiva	
Liquide middelen	€	0	Eigen vermogen	€ 2246
Vaste activa	€	2617	Crediteuren en leningen	€ 371
Totale activa	€	2617	Totale passiva	€ 2617

Toelichting op de balans

- De liquide middelen: er is geen kas/contant geld
- De vaste activa bestaan uit de boskeet en gereedschappen
- Binnen het eigen vermogen is 3.060 gereserveerd voor de aanschaf van sanitair en van twee insectenbiotopen
- De crediteur is een openstaande factuur van een plantenleverancier.